

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 15 від 28 квітня 2026 р.,
уведене в дію наказом ректора
від 28.04.2026 р. № 137

Ректор

Богдан БУЯК

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних,
науково-педагогічних, наукових працівників закладів вищої освіти
та наукових установ

*(розроблено відповідно до вимог щодо розподілу обсягів державного замовлення
на підвищення кваліфікації фахівців окремих галузей економіки та працівників
бюджетної сфери у розрізі галузей знань (спеціальностей), виконавців
державного замовлення, програм підвищення кваліфікації)*

«Запровадження вибірових освітніх компонентів для формування міжкультурної свідомості здобувачів»

1. Найменування: «Запровадження вибірових освітніх компонентів для формування міжкультурної свідомості здобувачів».

2. Галузь знань – А Освіта.

3. Цільова аудиторія: педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів вищої освіти та наукових установ.

4. Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

5. Розробники:

1. Пришляк Оксана Юріївна.

6. Мета: формування у педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів вищої освіти та наукових установ практичних компетентностей налагодження ефективної міжкультурної взаємодії в освітньому середовищі. Програма спрямована на розвиток навичок усвідомлення культурних відмінностей, подолання стереотипів і упереджень, адаптації комунікативних стратегій до мультикультурної аудиторії. Зміст програми визначається основними напрямками державної політики в галузі освіти; освітніми стандартами, вимогами до компетентностей; запитами замовників освітніх послуг; вона сприяє розвитку здатності інтегрувати міжкультурний компонент у навчальні дисципліни та створювати чутливе до різноманіття освітнє середовище шляхом використання практико-орієнтованого підходу.

7. Напрямок: вища освіта.

8. Обсяг (тривалість навчання): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

9. Форма навчання: дистанційна. Навчання здійснюється дистанційно на платформі Moodle з використанням ZOOM. Програма забезпечена презентаційними матеріалами, інтерактивними завданнями.

10. Зміст

Зміст освітньої програми «Запровадження вибіркового освітніх компонентів для формування міжкультурної свідомості здобувачів» враховує особливості професійної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників та спрямований на розвиток їх здатності організовувати освітній процес у мультикультурному середовищі. Програма розроблена відповідно до чинного законодавства у сфері освіти і науки, положень МОН України, Національної рамки кваліфікацій, освітніх стандартів і вимог до професійних компетентностей викладачів.

Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює теоретичну, практичну (практико-зорієнтовану) та ресурсну (методичну) складові.

Теоретична складова передбачає формування знань про міжкультурну освіту, структуру міжкультурної компетентності, особливості культурного різноманіття в освітньому середовищі, а також проблеми стереотипів, упереджень і міжкультурної комунікації. Розглядається роль вибіркового освітніх компонентів у формуванні міжкультурної свідомості здобувачів.

Практична складова спрямована на розвиток умінь адаптувати освітній процес до мультикультурної аудиторії, застосовувати ефективні комунікативні стратегії та інтерактивні методи навчання. Передбачає опанування підходів до розроблення вибіркового освітніх компонентів і створення власного освітнього продукту з інтегрованим міжкультурним компонентом.

Ресурсна складова забезпечує ознайомлення з цифровими платформами (Moodle, Zoom), методичними матеріалами та інструментами оцінювання міжкультурної компетентності здобувачів освіти, сприяє впровадженню отриманих знань у професійну діяльність.

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Лекція	Практ.	Самост. робота	Усього
1.	Міжкультурна освіта в системі вищої освіти: сучасні виклики та нормативно-правова база Сутність міжкультурної освіти в умовах глобалізації та інтернаціоналізації вищої освіти. Аналіз державної освітньої політики України щодо розвитку міжкультурної компетентності. Нормативно-правове забезпечення (закони, стандарти, Національна рамка кваліфікацій). Роль міжкультурної складової у професійній підготовці здобувачів.	2			2

2.	Поняття міжкультурної компетентності та її структура у професійній діяльності викладача ЗВО Підходи до визначення міжкультурної компетентності. Її складові: когнітивна, емоційно-ціннісна, поведінкова. Міжкультурна чутливість викладача. Рефлексія власного культурного досвіду та педагогічної практики.	2			2
3.	Культурне різноманіття в освітньому середовищі: типології культур і їх вплив на навчання Основні підходи до типології культур (індивідуалізм/колективізм, контекстність комунікації тощо). Вплив культурних відмінностей на стилі навчання, сприйняття інформації та взаємодію в аудиторії. Особливості роботи з іноземними здобувачами освіти.	2			2
4.	Стереотипи, упередження та дискримінація в освітньому процесі: механізми виникнення та подолання Поняття стереотипів, упереджень і дискримінації. Їх вплив на освітній процес і міжособистісну взаємодію. Методи виявлення прихованих упереджень. Інструменти формування толерантного освітнього середовища.	2			2
5.	Міжкультурна комунікація в аудиторії: бар'єри та ефективні стратегії взаємодії Типи комунікативних бар'єрів у мультикультурному середовищі. Вербальні та невербальні аспекти міжкультурної комунікації. Стратегії ефективної взаємодії зі здобувачами різного культурного походження. Управління конфліктами.	2			2
6.	Адаптація викладацьких методик до мультикультурної аудиторії Принципи інклюзивного та культурно чутливого навчання. Модифікація змісту, методів і форм навчання відповідно до культурного різноманіття групи. Індивідуалізація та диференціація навчання.	2			2
7.	Вибіркові освітні компоненти як інструмент формування міжкультурної свідомості Роль вибіркових дисциплін у формуванні soft skills та міжкультурної компетентності. Аналіз практик впровадження вибіркових компонентів у ЗВО. Принципи їх відбору та змістового наповнення.	2	2		4

8.	Проектування вибіркового дисциплін з міжкультурним компонентом Етапи розроблення вибіркової дисципліни. Визначення результатів навчання, підбір змісту та методів. Інтеграція міжкультурного компонента у різні освітні програми. Розробка силабусу.	2			2
9.	Інтерактивні та практико-орієнтовані методи формування міжкультурної компетентності Використання кейс-методу, рольових ігор, симуляцій, групових проєктів. Організація навчання через досвід (experiential learning). Формування навичок міжкультурної взаємодії через практичні завдання.	2	2		4
10.	Цифрові інструменти та онлайн-середовища для розвитку міжкультурної взаємодії Використання платформ дистанційного навчання (Moodle, Zoom) для організації міжкультурної комунікації. Онлайн-колаборації, міжнародні проєкти, віртуальна мобільність. Цифрова етика та міжкультурна взаємодія в онлайн-середовищі.	2			2
11.	Оцінювання сформованості міжкультурної компетентності здобувачів освіти Критерії та показники сформованості міжкультурної компетентності. Методи оцінювання (портфоліо, проєкти, рефлексивні завдання). Формувальне та підсумкове оцінювання.	2			2
12.	Розробка власного освітнього продукту: інтеграція міжкультурного компоненту в навчальну дисципліну Практична робота зі створення елементів вибіркової дисципліни або інтеграції міжкультурного компоненту в існуючий курс. Презентація та обговорення результатів. Рефлексія отриманого досвіду.	2	2		4
Усього:		24	6		30

11. Методичне та інформаційне забезпечення:

Методичне забезпечення: навчально-методичні посібники, презентації та інтерактивні матеріали для занять; кожному слухачеві буде створено окрему сторінку на сервері електронних курсів ТНПУ (Moodle), де буде розміщена додаткова теоретико-методична і практична інформація.

Інформаційне забезпечення: сучасні освітні платформи (Moodle, Google Classroom); мультимедійні ресурси (інтерактивні вправи); електронні бібліотеки.

Програма передбачає такі види роботи: онлайн-лекції та майстер-класи (платформа Zoom); дискусії й опитування (платформа Zoom); консультації (платформа Zoom); виконання завдань (платформа Zoom).

12. Програмні результати:

- розуміти сутність міжкультурної освіти та її роль у сучасному освітньому процесі;
- аналізувати вплив культурного різноманіття на освітнє середовище та навчальну діяльність здобувачів освіти;
- ідентифікувати та критично оцінювати прояви стереотипів, упереджень і дискримінації в освітньому процесі;
- застосовувати ефективні стратегії міжкультурної комунікації у професійній діяльності;
- адаптувати зміст, методи та форми навчання до потреб мультикультурної аудиторії;
- проектувати вибіркові освітні компоненти з урахуванням міжкультурного підходу;
- інтегрувати міжкультурний компонент у навчальні дисципліни;
- використовувати інтерактивні та цифрові інструменти для організації міжкультурної взаємодії;
- здійснювати оцінювання сформованості міжкультурної компетентності здобувачів освіти;
- розробляти та презентувати власні освітні продукти з міжкультурним компонентом.

13. Перелік сформованих компетентностей:

Загальні:

- здатність до критичного мислення та аналізу;
- здатність до міжособистісної взаємодії та ефективної комунікації;
- здатність працювати в мультикультурному середовищі;
- здатність до толерантного сприйняття соціокультурного різноманіття;
- здатність до саморозвитку, рефлексії та навчання впродовж життя;
- здатність застосовувати цифрові технології в освітній діяльності.

Фахові:

- здатність формувати міжкультурну компетентність здобувачів освіти;
- здатність організовувати освітній процес з урахуванням культурного різноманіття;
- здатність розробляти та впроваджувати вибіркові освітні компоненти;
- здатність інтегрувати міжкультурний підхід у навчальні дисципліни;
- здатність застосовувати сучасні методи та технології міжкультурного навчання;
- здатність оцінювати результати навчання в контексті формування міжкультурної компетентності.

14. Вартість – https://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/rozrakhunki-vartost-nadannya-osv-tn-kh-poslug-za-byudzhetnoyu-programoyu-2201250.php?bitrix_include_areas=Y&clear_cache=Y.

15. Документ про результати навчання

Видається свідоцтво відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації

педагогічних і науково-педагогічних працівників» та наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється в реєстрі виданих свідоцтв на офіційному сайті ТНПУ.